Administracinė byla Nr. I-1548-177/2010
Teismo proceso Nr. 3-61-3-00719-2010-3
Procesinio sprendimo kategorija 59; 73

VILNIAUS APYGARDOS ADMINISTRACINIS TEISMAS
N U T A R T I S

2011 m. rugsėjo 26 d.
Vilnius

Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Irenos Paulauskienės (kolegijos pirmininkė ir pranešėja), Halinos Zaikauskaitės ir Ernesto Spruogio, rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo išlaidų, susijusių su bylos nagrinėjimu, atlyginimo klausimą pagal pareiškėjo Granto Arturo Gochino (Grant Arthur Gochin) atstovės advokato padėjėjos Ievos Klimavičiūtės prašymą administracinėje byloje pagal pareiškėjo Granto Arturo Gochino skundą atsakovui Migracijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Teismas, išnagrinėjęs prašymą,

n u s t a t ė:

Vilniaus apygardos administraciniame teisme 2011-08-05 gautas pareiškėjo Granto Arturo Gochino atstovės advokato padėjėjos Ievos Klimavičiūtės prašymas atlyginti 15 711,00 Lt patirtų išlaidų, susijusių su bylos nagrinėjimu (II t., b. l. 1–2).

Prašyme nurodoma, kad pareiškėjas šioje byloje buvo sudaręs teisinių paslaugų teikimo sutartį su advokato padėjėja Ieva Klimavičiūte. Pagal sutartį ir pateiktas sąskaitas už teisines paslaugas pareiškėjas sumokėjo 6 375,00 USD (15 511,00 Lt). Nurodė, kad buvo rengiami šie procesiniai dokumentai: skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui, prašymas atidėti bylos nagrinėjimą, paaiškinimai teismui, apeliacinis skundas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui. Taip pat buvo suteiktos kitos teisinės paslaugos, susijusios su susipažinimu su bylos medžiaga, situacijos analize, teisės aktų bei teismų praktikos analize, atstovavimą kliento interesams byloje. Taip pat buvo sumokėtas 100 Lt žyminis mokestis nagrinėjant bylą pirmosios instancijos teisme ir 100 Lt bylą nagrinėjant apeliacine tvarka. Mano, kad atsižvelgus į bylos sudėtingumą patirtos išlaidos turi būti pripažintos pagrįstomis ir atlygintos pareiškėjui.

Atsakovas Migracijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos su prašymu dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo nesutiko, atsiliepime į prašymą (II t., b. l. 13–15), nurodė, kad teismo išlaidų suma apskaičiuojama ne JAV doleriais, kaip nurodoma prašyme, o litais. Teigia, kad advokato padėjėjos suteiktos paslaugos (G. A. Gochino konsultacija bei skundo Vilniaus apygardos administraciniam teismui rengimas laikytinos vienos rūšies paslaugomis, nurodytomis teisingumo ministro 2008-04-02 įsakymu Nr. 1R-85 patvirtintų Rekomendacijų dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą teisinę pagalbą (paslaugas) maksimalaus dydžio (toliau – Rekomendacijos) 8.2 punkte, taigi maksimali priteistina suma gali būti 2 400 Lt. Mano, kad pasiruošimas bylą nagrinėti Vilniaus apygardos administraciniame teisme ir atstovavimas jame laikytina tos pačios rūšie teisinėmis paslaugomis, už kurias pagal Rekomendacijų 8.18 punktą maksimali priteistina suma gali būti 120 Lt. Nurodo, kad susipažinimas su Migracijos departamento sprendimu, atsiliepimu bei su Vilniaus apygardos administracinio teismo sprendimu, papildomų paaiškinimų rengimas, patirtos techninės išlaidos (dokumentų spausdinimas, siuntimas, vertimas) neįtrauktos į teisines paslaugas, už kurias gali būti priteistos bylinėjimosi išlaidos pagal Rekomendacijas. Už prašymo parengimą maksimali priteistina suma gali būti 96 Lt.

Nurodo, kad byla teisės aiškinimo ir taikymo požiūriu nebuvo sudėtinga ar specifinė, pareiškėjui atstovavo ta pati advokato padėjėja, taigi mano, kad maksimalūs užmokesčio dydžiai neturi būti taikomi.

Prašymas tenkintinas iš dalies.

Pateiktame prašyme pareiškėjo atstovė Vilniaus apygardos administracinio teismo prašo priteisti ir išlaidas, patirtas bylą nagrinėjant apeliacine tvarka. Dėl šio reikalavimo pažymėtina, kad pagal nusistovėjusią administracinių teismų praktiką, teismo išlaidų, turėtų nagrinėjant bylą apeliacinės instancijos teisme, atlyginimo klausimą sprendžia apeliacinės instancijos teismas (pvz.: Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2007 m. kovo 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS8–83/2007, 2007 m. vasario 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS14–1/2007, 2006 m. vasario 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS11–53/2006, AS575–233/2009). Jei toks prašymas paduotas ne tiesiogiai apeliacinės instancijos, o pirmosios instancijos teismui, šis teismas prašymą turi persiųsti apeliacinės instancijos teismui. Darytina išvada, kad pareiškėjo prašymo dalis dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo apeliacinės instancijos teisme perduotina nagrinėti Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui.

Taigi Vilniaus apygardos administracinis teismas, vadovaudamasis nurodyta teismų praktika, sprendžia klausimą tik dėl pareiškėjo prašymo priteisti patirtas išlaidas bylą nagrinėjant pirmosios instancijos teisme.

Administracinių bylų teisenos įstatymo 44 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad proceso šalis, kurios naudai priimtas sprendimas, turi teisę gauti iš kitos šalies savo išlaidų atlyginimą. Kai sprendimas priimtas pareiškėjo naudai, šis turi teisę reikalauti atlyginti sumokėtą žyminį mokestį; kitas išlaidas dėl skundo (prašymo) surašymo ir padavimo; išlaidas, susijusias su bylos nagrinėjimu; transporto išlaidas; gyvenamosios patalpos nuomojimo teismo buvimo vietoje už laiką, kol vyko procesas, ir dienpinigių – 10 procentų patvirtinto taikomojo minimalaus gyvenimo lygio už kiekvieną proceso dieną – išlaidas (Administracinių bylų teisenos įstatymo 44 str. 2 d.).

Administracinių bylų teisenos įstatymo 43 str. 1 d. nustato, kad prie išlaidų, susijusių su bylos nagrinėjimu, priskiriamos sumos, išmokėtos liudytojams, specialistams, ekspertams ir ekspertų organizacijoms bei išlaidos, susijusios su bylos nagrinėjimo laiko ir vietos paskelbimu spaudoje.

Nustatyta, kad Vilniaus apygardos administracinis teismas 2010-09-23 sprendimu (I t., b. l. 128–133) pareiškėjo Granto Arturo Gochino skundą atmetė. Sprendimas buvo apskųstas apeliaciniu skundu (I t., b. l. 138–144), kurį išnagrinėjęs Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2011-07-21 sprendimu (I t., b. l. 177–187) panaikino Vilniaus apygardos administracinio teismo 2010-09-23 sprendimą ir priėmė naują sprendimą: pareiškėjo Granto Arturo Gochino skundą patenkino ir panaikino Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2010-01-21 sprendimą Nr. (15/3-11)8P-179 bei įpareigojo Migracijos departamentą prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos iš naujo išnagrinėti Granto Arturo Gochino prašymą dėl teisės į Lietuvos Respublikos pilietybę išsaugojimo.

Taigi, pareiškėjo skundas buvo patenkintas (sprendimas priimtas jo naudai), todėl jis turi teisę į patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.

LR CPK 98 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, teismas priteisia iš antrosios šalies išlaidas už advokato ar advokato padėjėjo, dalyvavusio nagrinėjant bylą, pagalbą, taip pat už pagalbą rengiant procesinius dokumentus bei teikiant konsultacijas. Šio straipsnio 2 dalis nurodo, kad šalies išlaidos, susijusios su advokato ar advokato padėjėjo pagalba, atsižvelgiant į konkrečios bylos sudėtingumą ir advokato ar advokato padėjėjo darbo ir laiko sąnaudas, yra priteisiamos ne didesnės, kaip yra nustatyta teisingumo ministro kartu su Lietuvos advokatų tarybos pirmininku patvirtintose rekomendacijose.

Iš CPK 98 straipsnio nuostatų darytina išvada, kad įstatymas proceso šaliai suteikia teisę gauti tik pagrįstų ir racionalių teismo išlaidų atlyginimą.

Patirtas atstovavimo išlaidas patvirtina su prašymu pateikti įrodymai: AB „Swedbank“ 2010-04-28 sąskaitos išrašai (II t., b. l. 3), 2010-09-15 sąskaitos išrašai (II t., b. l. 5), 2010-09-23 sąskaitos išrašai (II t., b. l. 7), 2011-07-28 sąskaitos išrašai (II t., b. l. 9).

Su prašymu dėl išlaidų atlyginimo pateiktos sąskaitos už teisinę pagalbą: 2010-03-22 Nr. 1-6-T/10-I (II t., b. l. 4), 2010-07-30 Nr. 2-6-T/10-I (II t., b. l. 6), 2010-09-14 Nr. 3-6-T/10-I (II t., b. l. 8) ir 2010-07-18 Nr. 4-6-T/10-I (II t.. b. l. 10).

Rekomendacijų 7 punkte nurodyta, kad rekomenduojami priteistini užmokesčio už advokato civilinėse bylose teikiamas teisines paslaugas maksimalūs dydžiai apskaičiuojami taikant nustatytus koeficientus, kurių pagrindu imama Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta minimali mėnesinė alga (toliau – MMA).

Atstovavimo sutartis tarp pareiškėjo ir advokato padėjėjos Ievos Klimavičiūtės sudaryta 2010-03-04 (I t., b. l. 54–55), skundas teismui paduotas 2010-03-19 (I t., b. l. 1), advokato padėjėja Ieva Klimavičiūtė dalyvavo 2010-09-13 teismo posėdyje (I t., b. l. 125–126). Taigi laikotarpiu, kai advokato padėjėja Ieva Klimavičiūtė teikė teisines paslaugas pareiškėjui, buvo nustatytas 800 Lt dydžio minimalus mėnesinis atlyginimas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-12-17 nutarimu Nr. 1368 „Dėl minimaliojo darbo užmokesčio didinimo".

Pateiktoje 2010-03-22 sąskaitoje už teisinę pagalbą Nr. 1-6-T/10-I (II t., b. l. 4) nurodyta, kad už susipažinimą su 2010-01-21 Migracijos departamento sprendimu Nr. (15/3-11)8P-179 bei kitais kliento pateiktais dokumentais, situacijos analizę ir vertinimą, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikos analizę patirtos išlaidos sudaro 200 USD, kliento konsultacija dėl galimybių skųsti 2010-01-21 Migracijos departamento sprendimą taip pat vertinama 200 USD, o skundo Vilniaus apygardos administraciniam teismui rengimas įvertintas 800 USD.

Pagal Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką (žr. nutartį byloje Nr. AS-556-766/2009), išlaidos, patirtos už susipažinimą su kliento pateiktais dokumentais, situacijos analizę ir vertinimą, teismo praktikos analizę, laikytinos skundo rengimo išlaidomis, taigi atskirai nepriteistinos.

Rekomendacijų 8.2 p. nustatyta, kad rekomenduojamas maksimalus užmokesčio dydis už skundo surašymą yra trys minimalūs mėnesiniai atlyginimai, t. y. 2 400 Lt (800 Lt * 3 = 2 400 Lt). Pagal Rekomendacijų 5 punktą, už advokato padėjėjo teikiamas teisines paslaugas skaičiuojama 80 procentų Rekomendacijų 8 punkte nurodyto maksimalaus užmokesčio, taigi už advokato padėjėjo surašytą skundą maksimali priteistina suma galėtų būti 1 920 Lt.

Rekomendacijų 2 p. nustatyta, kad nustatant priteistino užmokesčio už teikiamas teisines paslaugas dydį, rekomenduojama atsižvelgti į bylos sudėtingumą, teisinių paslaugų kompleksiškumą, specialių žinių reikalingumą, ankstesnį (pakartotinį) dalyvavimą toje byloje, teisinių paslaugų teikimo pastovumą ir pobūdį, sprendžiamų teisinių klausimų naujumą ir kitas svarbias aplinkybes.

Teismas, atsižvelgęs į tai, kas išdėstyta, įvertinęs tai, kad advokato padėjėja Ieva Klimavičiūtė pareiškėjui atstovauja ilgą laiką (atstovavo kitose byloje iš esmės tuo pačiu klausimu, I t., b. l. 89–99), bylą laiko nesudėtinga ir nereikalaujančia specialių žinių, todėl daro išvadą, kad už skundo Vilniaus apygardos administraciniam teismui rengimą pareiškėjui priteistina 1 000 Lt.

Pateiktoje 2010-07-30 sąskaitoje už teisinę pagalbą Nr. 2-6-T/10-I (II t., b. l. 6) nurodyta, kad pasiruošimas bylos nagrinėjimui Vilniaus apygardos administraciniame teisme užtruko 2,5 val. ir jis vertinamas 500 USD, o atstovavimas teismo posėdyje užtruko 1 val. ir vertinamas 200 USD.

Pagal Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką, pasirengimas bylos nagrinėjimui teisme laikomas tos pačios rūšies teisine paslauga, kaip ir atstovavimas teisme (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2008 m. gruodžio 12 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS^{556}-613/2008).

Iš bylos medžiagos matyti, kad advokato padėjėja Ieva Klimavičiūtė 2010-06-30 vykusiame teismo posėdyje nedalyvavo, o pateikė prašymą atidėti bylos nagrinėjimą (I t., b. l. 104, 111), taigi už šį teismo posėdį patirtos atstovavimo išlaidos pareiškėjui negali būti priteistos.

2010-07-30 sąskaitoje už teisinę pagalbą Nr. 3-6-T/10-I (II t., b. l. 8) nurodoma, kad susipažinimas su Migracijos departamento atsiliepimu, kliento konsultacija užtruko 1,5 val.

Atsiliepimų į skundą ir atsakovo pateiktų įrodymų studijavimas nėra tiesiogiai numatyti Rekomendacijose, todėl atskirai išlaidos už tokius veiksmus pareiškėjo naudai nėra priteistinos. Tokios praktikos laikosi Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (2008 m. rugsėjo 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A525–527/2008).

2010-09-14 sąskaitoje už teisinę pagalbą Nr. 3-6-T/10-I (II t., b. l. 8) nurodoma, kad prašymo Vilniaus apygardos administraciniam teismui parengimas vertinamas 100 USD, o papildomų paaiškinimų rengimas – 800 USD.

Rekomendacijų 8.16 punkte nustatyta, kad už kitų dokumentų, susijusių su atstovavimu bylų procese, parengimą (išskyrus dokumentus, kuriais šalinami procesinių dokumentų trūkumai) maksimalus priteistinas dydis – 0,12 MML, t. y. 96 Lt advokatui ir 76,80 Lt advokato padėjėjui.

Teismas atsižvelgia į tai, kad 2010-06-29 prašymas dėl bylos atidėjimo (I t., b. l. 104) nėra didelės apimties, jokia teisinė problema jame neanalizuojama, prašymui parengti teisinės žinios nereikalingos, todėl už jo parengimą išlaidų atlyginimas nepriteistinas. Už papildomų paaiškinimų (I t., b. l. 120–123) parengimą priteistina 76, 80 Lt.

Su prašymu dėl išlaidų atlyginimo pateiktose sąskaitos už teisinę pagalbą Nr. 1-6-T/10-I, Nr. 2-6-T/10-I, Nr. 3-6-T/10-I nurodoma, kad tarp prašomų priteisti išlaidų yra sumos už dokumentų siuntimą, spausdinimą, kopijavimą, nuorašų tvirtinimą ir pan. Teismas pažymi, kad pagal Administracinių bylų teisenos įstatymo 1 straipsnio 2 dalį, administracinių bylų teisenoje Civilinio proceso kodekso normomis yra vadovaujamasi tik tada, kai į jas tiesiogiai nukreipia Administracinių bylų teisenos įstatymas. Administracinių bylų teisenos įstatymo 44 straipsnio 6 dalis nukreipia į Civilinio proceso kodeksą (toliau – CPK), tačiau tik tiek, kiek tai yra susiję su teismo proceso metu turėtų atstovavimo išlaidų, t. y. išlaidų advokato ar advokato padėjėjo pagalbai apmokėti, apskaičiavimu. Administracinių bylų teisenos įstatyme nuorodų į CPK normas, nustatančias kitas bylinėjimosi išlaidų rūšis, nėra, todėl už dokumentų siuntimą, spausdinimą, kopijavimą, nuorašų tvirtinimą ir pan. sumokėtos sumos pareiškėjui nepriteistinos, kadangi tokių išlaidų atlyginimo nenustato Administracinių bylų teisenos įstatymas. Tokios pozicijos laikosi ir Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (pvz., 2009-06-05 nutartis administracinėje byloje Nr. AS442-292/2009).

Nustatyta, kad pareiškėjas, kreipdamiesi į teismą su skundu, sumokėjo 100 Lt žyminį mokestį (I t., b. l. 47), todėl pagal Administracinių bylų teisenos įstatymo 44 straipsnio 2 dalį, kadangi sprendimas priimtas pareiškėjo naudai, iš atsakovės priteistinas 100 Lt sumokėtas žyminis mokestis.

Atsižvelgdamas į išdėstytas aplinkybes ir pateiktus įrodymus, vadovaudamasis Administracinių bylų teisenos įstatymo 44 straipsnio 2 d. ir 6 d., teismas daro išvadą, kad pareiškėjui Grantui Arturui Gochinui priteistina 100 Lt sumokėto žyminio mokesčio ir 1 076, 80 Lt išlaidų už atstovavimą, t. y. skundo bei papildomų paaiškinimų parengimą. Iš viso iš atsakovo Migracijos departamento pareikėjo Granto Arturo Gochino naudai priteistina 1 176, 80 Lt (vienas tūkstantis šimtas septyniasdešimt šeši litai ir aštuoniasdešimt centų) patirtų bylinėjimosi išlaidų (1 000 Lt + 76,80 Lt + 100 Lt).

Teismas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 45 straipsnio 3 dalimi, 105–106 straipsniais,

n u t a r i a:

Pareiškėjo Granto Arturo Gochino (Grant Arthur Gochin) prašymą tenkinti iš dalies.

Iš atsakovo Migracijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos priteisti pareiškėjo Granto Arturo Gochino (Grant Arthur Gochin) naudai 1 176,80 Lt (vieną tūkstantį šimtą septyniasdešimt šešis litus ir aštuoniasdešimt centų) išlaidų, susijusių su bylos nagrinėjimu.

Prašymo dalį dėl atstovavimo išlaidų, patirtų bylą nagrinėjant apeliacine tvarka, perduoti nagrinėti Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui.

Nutartis per septynias dienas nuo jos nuorašo įteikimo atskiruoju skundu gali būti skundžiama Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, skundą paduodant per Vilniaus apygardos administracinį teismą.

Teisėja Irena Paulauskienė

Halina Zaikauskaitė

Ernestas Spruogis

KOPIJA TIKRA
Teisėja
Irena Paulauskienė
2011-03-17